

TUDTA,
HOGY...

...az évelő díszgyertya a klímaváltozás nyertese? Az utóbbi évek, évtized enyhe telei következtében mára az évelőágyások szép díszeként alkalmazzuk.

HOSSZAN NYÍLÓ ÉVELŐK

Az évelőket évszakjelző növényeknek nevezzük, mert általában csupán néhány hétig, az esztendő jellegzetes időszakában virágoznak. Ám van közöttük néhány, mely különlegesen hosszú virágzással ajándékoz meg minket. A hosszan nyíló évelő virágokat bemutató sorozatunkban újabb két nemzetség népszerű tagjai következnek.

ÉVELŐ DÍSZGYERTYA

Mára sokan megismerték az évelő díszgyertyát (*Gaura lindheimeri*), ezt a csodálatos növényt, hiszen évek óta sokfelé találkozhatunk egész nyáron nyíló laza bokraival. Korábban, az ezredforduló környékén még az egynyári virág-ágyásokba ültették előszeretettel. Az sem téved sokat, aki egynyári virágnak gondolja, és az sem, aki félcserejének. Valójában olyan évelő növény, melynek talajközeli hajtásai őszi megfásodnak.

Az amerikai préri szülőtte, Louisianától Texason át Mexikóig mindenhol megtalálható a természetben a gazdag, jó vízellátású ta-

CSODANÖVÉNY

Sokszor felmerülő igény a megrendelők, kerttulajdonosok részéről, hogy olyan növényt ajánljunk nekik, ami egész nyáron virágzik, nagyra nő és gondozni sem kell. A művirágon kívül – még ha alig hisszük is – létezik ilyen növény. Ez az évelő díszgyertya.

lajokban, út menti árkokban. A forró klímán szüksége van a mélyedések védelmére és az ott olykor összegyűlő csapadékra, ám hazánkban ne ültessük vizes, mocsaras területekre, mert ott elpusztulna. A túl sok vizet nem szereti, sőt szárazságtűrőnek tekinthető.

A ligetszépékkal rokonságban áll. Kevés oldalhajtást hozó vékony tőhajtásain a keskeny lándzsás levelek szórtan helyezkednek el. A levelek általában zöldek, de a fajtáké lehet bordó árnyalatú vagy barna foltos is. A páratlanul hosszan nyíló pillangószzerű virágai egész nyáron folyamatosan, sőt ősz elején is virítanak. Lehetnek hófehérek, rózsaszínnel szegettek és sötétebb rózsásak is.

Jól használható a borderek háttérnövényeként, de a természetes kertekben, préri stílusú ágyásokban is otthon van. Gyönyörű, amikor a vékony hajtásokat a szél könnyedén meglengeti, és a virágok, mint megannyi pillangó ringanak ide-oda.

Magját elhullatva olykor magától is szaporodik, de házilag is szaporíthatjuk magvetéssel, nyár eleji dugványozással. A védett helyen nevelkedő dugványok néhány hét alatt meggyökeresednek, és őszre erős növényekké fejlődnek. Ha azt szeretnénk, hogy már az első, második évben sűrű bokrunk legyen, akkor tavasszal, amikor a friss hajtások arasznyiak, vágjuk őket felükre vissza, ezáltal elágazásra készítjük a növényt. Az évek során a tövek egyre több hajtást hoznak áprilisban, így visszavágás nélkül is gazdag ágrendszerű bokrot kapunk. Gondozása egyszerű. Ősszel csak felére vágjuk vissza a bokrot, majd tavasszal 5 cm-esre kurtítsuk a hajtásokat.

LÓZSÁLYA

A legtöbb kertben szívesen látott növény a gyönyörű, mélylila virágú és bársonyos levelű lózsálya (*Salvia verticillata* 'Purple Rain').

Az alapfaj Európában, Nyugat-Ázsiában több helyen előfordul, erdélyi kirándulásokon is találkozhatunk vele. Télálló, évelő növény. A szárok alsó harmada sűrűn leveles, ez elősegíti, hogy környezete gyommentes maradjon.

A 'Purple Rain' fajta Piet Oudolf-keze munkáját dicséri, aki előszeretettel alkalmazza az általa tervezett parkokban. Mintegy 60-70 cm magas bokorra fejlődik. Levelei széles tojásdadok, hegyesek, mirigyszőrösök, szegélyük hullámos, csipkés. Négyzetes, felálló szárain már kora nyáron kifejlődnek az első virágok, melyeket heteken át bőségesen ont. A virágzást hónapokra nyújthat-

ÉRTÉKES SZÍNFOLT

Kiválóan alkalmazhatjuk borderben, pillangókerti ágyásokban, de városi közterületeken is nagyon jól bevált. Vonzza a pillangókat, rovarokat, méheket. Értékes színfolt a pasztellszínű virágok között, de ragyogó kontrasztot alkot tüzes színű évelőkkel is. Jó társnövényei a narancskrepin (*Asclepias tuberosa*), a kasvirág (*Echinacea purpurea*) különböző színárnyalatai, valamint a kisázsiai macskahere (*Phlomis russeliana*) és a közepes termetű díszfüvek.

FOTÓ: AMBRUS MÁRIA ZSÓFIA, WIKIMÉDIA COMMONS

juk, ha rendszeresen eltávolítjuk az elnyílt füzereket.

Napos, laza árnyékos fekvést, jó szerkezetű talajt kedvel. Szárazabb termőhelyen állékonyabb, ha több vizet kap, akkor hajlamos a szétdőlésre. Gondoskodjunk róla, hogy a téli csapadékot a tövétől elvezessük. Sajnos a csigák is szívesen látogatják, és olykor a liszt-

harmat is megtámadhatja. Júliusi visszavágásával új hajtások fejlesztésére serkentjük, és újra egészségessé tehetjük a növényt.

Télen talajszintig leszárad, visszahúzódik, hogy az első tavaszi napsugarak hatására újra növekedésnek induljon.

Ambrus Mária Zsófia